आकाशवाणी मुंबई

राष्ट्रीय बातमीपत्र– रात्री ८.०० वाजता

८ जून २०२३ – गुरुवार

ठळक बातम्या

- रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाचं द्वैमासिक धोरण जाहीर / धोरणात्मक दरांमधे कोणताही बदल नाही
- प्राथमिक कृषी पतसंस्थांना प्रधानमंत्री किसान समृद्धी केंद्राच्या कक्षेत आणण्याचा केंद्र सरकारचा निर्णय
- चंद्राच्या पृष्ठभागावर रोव्हर पाठवण्यासाठीची चांद्रयान ३ मोहीम जुलैच्या मध्यापर्यंत पूर्णत्वाला जाण्याचा इस्रोला विश्वास
- कसोटी क्रिकेट विश्व चषक स्पर्धेच्या अंतिम सामन्यात ऑस्ट्रेलियाच्या, पहिल्या डावात ४६९ धावा /भारताची खराब सुरुवात

आणि

- नैऋत्य मोसमी पाऊस केरळमधे दाखल

<><><><><>

भारतीय रिझर्व्ह बँकेनं आज द्वैमासिक आर्थिक पतधोरण जाहीर केलं. यामध्ये रेपोदर साडे सहा टक्यावर कायम ठेवला आहे. व्याज दरातही कोणताही बदल केला नसल्याची माहिती, बँकेचे गव्हर्नर शक्तीकांत दास यांनी आज वार्ताहर परिषदेत दिली. स्थायी ठेव सुविधा अर्थात एसडीएफ दर सव्वा सहा टक्के कायम ठेवला आहे. आधीच्या पावणे सात टक्के सीमांत स्थायी सुविधा आणि बँक दरात कोणताही बदल केलेला नाही.

प्राप्त मुल्यांकनानुसार २०२३-२४ मध्ये महागाई चार टक्क्यांच्या वर राहील, तर सर्व घटकांचा विचार करता चलनफुगवट्याचा दर पाच पूर्णांक एक दशांश टक्के

राहण्याचा अंदाज असल्याचं त्यांनी सांगितलं. आरबीआयनं दोन हजार रुपयांची नोट चलनातून परत घेतल्यानंतर मे च्या तिसऱ्या आठवड्यापासून चलनातली घट आणि सरकारी खर्चात वाढ यामुळे व्यवस्थेतली तरलता वाढली आहे. बँकांमध्ये मोठ्या प्रमाणावर दोन हजार रुपयांच्या नोटा जमा झाल्यामुळं या तरलतेत आणखी वाढ झाल्याचं ते म्हणाले. भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या आर्थिक धोरण समितीची तीन दिवसीय बैठक गेल्या सहा जून पासून मुंबईत सुरू होती. त्यानंतर आज द्वैमासिक आर्थिक धोरण जाहीर करण्यात आलं. आरबीआयनं दोन हजार रुपयांची नोट चलनातून परत घेतल्यानंतर आर्थिक धोरण समितीची झालेली ही पहिलीच बैठक होती.

<><><><><>

नागरिकांनी २ हजार रुपये मूल्याच्या, सुमारे ५० टक्के नोटा बँकेत जमा केल्या किंवा बदलून घेतल्या आहेत, अशी माहिती रिझर्व्ह बँकेचे गव्हर्नर शक्तीकांत दास यांनी वार्ताहर परिषदेत दिली. सुमारे ३ लाख ६२ हजार कोटी नोटा चलनात होत्या, त्यापैकी १ लाख ८० हजार कोटी नोटा ग्राहकांनी जमा केल्या किंवा बदलून घेतल्या आहेत. यात बँकेत जमा झालेल्या नोटांचं प्रमाण ८५ टक्के आहे, असं त्यांनी सांगितलं. नोटा जमा करण्यासाठी किंवा बदलण्यासाठी बँकामधे गर्दी होत नाही, मात्र या अदलबदलीसाठी शेवटच्या दिवसापर्यंत थांबू नये, असं आवाहन त्यांनी नागरिकांना केलं.

नव्या मूल्याच्या नोटा सुरु करण्याचा बँकेचा विचार नसल्याचं दास यांनी स्पष्ट केलं. रिझर्व्ह बँकेचं डिजीटल चलन सुरु करण्यासाठी कोणतीही तारीख निश्चित केलेली नाही, असं रिझर्व्ह बँकेचे डेप्यूटी गव्हर्नर रबिशंकर यांनी यावेळे

सांगितलं. याबाबत, पथदर्शी प्रकल्पातंर्गत जूनअखेपर्यंत १० लाख ग्राहकांबरोबर चाचणी होणं अपेक्षित आहे, असं ते म्हणाले.

<><><><><>

प्राथमिक कृषी पतसंस्थांना प्रधानमंत्री किसान समृद्धी केंद्राच्या कक्षेत आणण्याचा निर्णय केंद्र सरकार नं घेतला आहे. नवी दिल्ली इथं केंद्रीय सहकार मंत्री अमित शहा आणि रसायने आणि खते मंत्री मनसुख मांडविया यांच्यासोबत झालेल्या बैठकीमध्ये सहकार मंत्रालयानं आज महत्वाचे निर्णय घेतले, त्यावेळी या निर्णयाची घोषणा करण्यात आली. देशभरात सुमारे एक लाख प्राथमिक कृषी पत सहकारी संस्था आहेत. या प्राथमिक कृषी पतसंस्थांना सेंद्रिय खतांच्या विपणनाशी जोडलं जाणार आहे. खत विभागाच्या बाजार विकास सहाय्य योजनेंतर्गत, खत कंपन्या अंतिम उत्पादनाची विक्री करण्यासाठी लहान जैव-सेंद्रिय उत्पादकांसाठी एकत्रितरित्या काम करतील. प्राथमिक कृषी पतसंस्था खते आणि कीटकनाशकांच्या फवारणीसाठी ड्रोन उद्योजक म्हणूनही काम करू शकतील. या निर्णयांमुळे प्राथमिक कृषी पतसंस्थांचे उत्पन्न वाढेल, तसंच ग्रामीण भागात रोजगाराच्या संधी वाढतील असंही मंत्रालयानं सांगितलं आहे.

<><><><><>

चंद्राच्या पृष्ठभागावर रोव्हर पाठवण्यासाठीची चांद्रयान ३ ही भारताची मोहीम जुलैच्या मध्यापर्यंत पूर्णत्वाला जाईल असा विश्वास भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था अर्थात इस्रोचे अध्यक्ष एस सोमनाथ यांनी व्यक्त केला आहे. ते आज बेंगळुरू इथं झालेल्या अंतराळ मोहिमांशी संबंधित आंतरराष्ट्रीय परिषदेत, बातमीदारांशी बोलत होते. या मोहीमेअंतर्गतच्या ऑर्बिटर, लँडर, रोव्हर आणि

प्रोपल्शन मॉड्यूलच्या चाचण्या सुरू आहेत, चाचण्यांनंतर हे सर्व घटक एलव्हीएम ३ प्रक्षेपण यानाशी जोडले जाणार आहेत, त्यासाठीचे एलव्हीएम ३ प्रक्षेपण यान या महिन्याच्या अखेपर्यंत तयार होईल आणि त्यानंतर, जुलै महिन्याच्या सुरूवातीलाच ही प्रक्रिया पूर्ण होईल, आणि मग जुलैच्या मध्यापर्यंत प्रक्षेपण करायचं नियोजन केलं आहे अशी म्हीत त्यांनी दिली.

भारताच्या अंतराळ मोहीमेअंतर्गत सुर्याचा अभ्यास करण्यासाठीच्या आदित्य एल वन मोहीमेअंतर्गतचा प्रकल्प यावर्षी ऑगस्टपर्यंत किंवा पुढच्या वर्षी जानेवारीपर्यंत सुरू करणार असल्याचंही त्यांनी सांगिल. भारताची महत्वाकांक्षी गगनयान मोहीमही प्रतिपथावर असल्याची माहिती त्यांनी दिली.

<><><><><>

डीआरडीओ म्हणजेच संरक्षण संशोधन आणि विकास संस्थेद्वारे जमिनीवरुन जमीनीवर मारा करणाऱ्या अग्नि प्राईम या क्षेपणास्त्राची यशस्वी चाचणी करण्यात आली. डॉ. एपीजे अब्दुल कलाम, या ओदिशाच्या किनारपट्टीजवळील बेटावरून काल संध्याकाळी ही चाचणी करण्यात आली. या क्षेपणास्त्राचा पल्ला दोन हजार किलोमीटर पर्यंतचा आहे. हे क्षेपणास्त्र सर्व उद्दिष्ट पूर्ण करण्यांमध्ये यशस्वी झालं आहे. डीआरडीओ आणि स्ट्रॅटेजिक फोर्सेस कमांडच्या वरिष्ठ अधिका-यांनी या चाचणीचं निरिक्षण केलं. त्यामुळे ही प्रणाली सशस्त्र दलांमध्ये समाविष्ट करण्याचा मार्ग मोकळा झाला आहे. संरक्षण मंत्री राजनाथ सिंह यांनी डीआरडीओ आणि सशस्त्र दलांच्या अधिकाऱ्यांचं अभिनंदन केलं आहे. डीआरडीओचे अध्यक्ष डॉ. समीर कामत यांनी याच्याशी संबंधीत सर्व अधिकाऱ्यांच्या प्रयत्नांचं कौतुक केलं.

<><><><><>

आकाशवाणी मुंबई

राष्ट्रीय बातमीपत्र– रात्री ८.०० वाजता

८ जून २०२३ – गुरुवार

भारत आणि सर्बियामध्ये व्यापार आणि गुंतवणूक, विज्ञान आणि तंत्रज्ञान, डिजिटल तंत्रज्ञान तसंच नागरिकांचा परस्पर संपर्क या क्षेत्रांमध्ये परस्पर सहकार्यासाठी मोठा वाव असल्याचं राष्ट्रपती द्रौपदी मुर्मु यांनी म्हटलं आहे. सर्बियाच्या भेटीवर असलेल्या राष्ट्रपती द्रौपदी मुर्मु यांनी आज सर्बियाचे राष्ट्राध्यक्ष वुकिच यांच्यासोबत शिष्टमंडळ स्तरावरील चर्चा केली. त्यानंतर झालेल्या संयुक्त वार्ताहर परिषदेत त्या बोलत होत्या. अलिप्त गटाच्या चळवळीच्या काळापासूनच भारत आणि सर्बियामधे दृढ संबंध आहेत, परस्पर हित तसंच परस्पर सामंजस्य आणि पाठबळ हा या संबंधाचा आधार आहे असं त्या म्हणाल्या. भारतीय नागरिकांसाठी सर्बियाचा व्हिसा मिळण्याची प्रक्रिया सुलभ करू, तसंच दोन्ही देशांमधलं पर्यटन आणि व्यापार वाढावा यासाठी थेट उड्डाणं सुरु करू असं आश्वासन, सर्बियाचे राष्ट्राध्यक्ष विकीच यांनी यावेळी दिलं.

यानंतर दोन्ही नेत्यांनी परस्परांच्या उच्चस्तरीय व्यापारी शिष्टमंडळांना संबोधित केलं. व्यवसाय उद्योजकांनी परस्परांमधल्या व्यापार आणि गुंतवणुकीच्या उपलब्ध शक्यतांचा लाभ घ्यावा असं आवाहन मुर्मु यांनी यावेळी केलं.

<><><><><>

कॅनडामध्ये काही गटांनी भारताच्या माजी प्रधानमंत्री दिवंगत इंदिरा गांधी यांच्या हत्येची घटना साजरी केल्याबद्दल, परराष्ट्र व्यवहारमंत्री एस. जयशंकर यांनी कॅनडाला फटकारलं आहे. फुटीरतावादी, अतिरेकी तसंच कॅनडामध्ये होत असलेल्या हिंसाचाराचं समर्थन करणाऱ्यांना दिली जाणारी मोकळीक, कॅनडाच्या भारतासोबतच्या संबंधांसाठी तसंच त्यांच्या स्वतःच्या हितासाठी चांगली नाही, असा सल्लाही जयशंकर यांनी दिला आहे. ते आज नवी दिल्लीत बातमीदारांशी

बोलत होते. केवळ मतांच्या राजकारणासाठीच हे घडू दिलं जात असल्याचं भारताला वाटतं असंही जयशंकर यावेळी म्हणाले.

कॅनडात शिकत असलेल्या ७०० भारतीय विद्यार्थ्यांना माघारी पाठवण्याचा तिथल्या अधिकाऱ्यांचा विचार आहे, मात्र चांगल्या शिक्षणाच्या हेतूनं आलेल्या विद्यार्थ्यांना अशी शिक्षा देणं योग्य वाटत नाही, असं मत जयशंकर यांनी यासंदर्भात विचारलेल्या प्रश्नाला उत्तर देताना व्यक्त केलं. या विद्यार्थ्यांची काही चूक नसेल तर यावर तोडगा काढण्यासाठी भारत कॅनडा सरकारवर दबाव आणायचा प्रयत्न करेल असं जयशंकर म्हणाले.

<><><><><>

राष्ट्रीय लोकशाही आघाडी सरकारला गेल्या महिन्यात नऊ वर्षे पूर्ण झाली. केंद्र सरकारनं राबवलेल्या उपक्रमांवर आकाशवाणी वृत्त विभागाद्वारे बातम्यांची विशेष मालिका सुरू केली जात आहे. आज आपण मातृवंदन योजने बद्दल जाणून घेऊया.

महिलांच्या शैक्षणिक, सामाजिक, आर्थिक आणि राजकीय सक्षमीकरणासाठी सरकारने गेल्या काही वर्षांत अनेक योजनाबद्ध आणि कायदेविषयक योजना सुरू केल्या आहेत. त्यामुळे महिलांचा अनेक बाबतीत स्तर उंचावला आहे. केंद्र सरकारनं १ जानेवारी २०१७ ला प्रधानमंत्री मातृवंदन योजना सुरू केली. या योजने अंतर्गत गर्भवती, बाळंत महिलांचं आणि नवजात बालकांचं आरोग्य सुधारण्यासाठी आणि पोषण आहार मिळावा यासाठी आर्थिक मदत दिली जाते. आतापर्यंत २ कोटी ७९ लाख महिलांनी या योजनेचा लाभ घेतला आहे. या योजनेअंतर्गत आतापर्यंत १२ कोटी २४१ लाख रुपये वितरीत करण्यात आले

आहेत. या योजनेअंतर्गत पहिल्या दोन प्रसुतींसाठी आर्थिक मदत केली जाते. पण दुसरं बाळ मुलगी असणं बंधनकारक आहे. या पहिल्या योजने अंतर्गत प्रसुतीनंतर ५ हजार रुपये दोन टप्प्यात दिले जातात. दुसऱ्या प्रसुतीनंतर एकाच टप्प्यात ६ हजार रुपये दिले जातात. या योजनेमुळे भ्रुणहत्येला बऱ्याच प्रमाणात आळा बसला आहे. तसंच लिंग गुणोत्तरात सुधारणा झाली आहे.

<><><><><>

कसोटी क्रिकेट विश्व चषक स्पर्धेत भारत आणि ऑस्ट्रेलिया यांच्यात कालपासून लंडनमधे सुरु झालेल्या अंतिम सामन्यात ऑस्ट्रेलियाचा पहिला डाव आज ४६९ धावांवर संपला. कालच्या तीन बाद ३२७ धावांवरुन ऑस्ट्रेलियानं आज पुढं खेळायला सुरुवात केल्यानंतर स्टीव्हन स्मिथनं शतक पूर्ण केलं. तो १२१ धावांवर बाद झाला. ट्रॅव्हीस हेडनं १६३ धावा केल्या. महंमद सिराजच्या चेंडूवर तो झेलबाद झाला. ॲलेक्स कॅरेनं ४८ धावा केल्या.

या डावात भारतातर्फे महंमद सिराजनं ४ गडी बाद केले. ठाकूर आणि शमीनं प्रत्येकी दोन, तर जडेजानं एक बळी मिळवला.

भारताच्या पहिल्या डावाची सुरुवात खराब झाली. कर्णधार रोहित शर्मा १५ धावांवर बाद झाला, तर पाठोपाठ शुभमन गिल १३ धावांवर तंबूत परतला.

शेवटची बातमी हाती आली तेव्हा भारताच्या १२ षटकात २ बाद ४९ धावा झाल्या होत्या.

<><><><><>

कृत्रिम बुद्दिमत्ता तंत्रज्ञानाशी संबंधीत वर्ल्डएआय बहुचर्चित तंत्रज्ञान सोहळा कालपासून दुबईत सुरु झाली. या सोहळ्यात जगभरातले प्रतिथयश तज्ञ, या उद्योग

क्षेत्राशी संबंधीत आघाडीच्या प्रतिनिधी सहभागी झाले आहेत. या सोहळ्याच्या माध्यमातून कृत्रिम बुद्धिमत्ता तंत्रज्ञानावर आधारलेल्या आणि विविध क्षेत्रांमध्ये बदल घडवून आणण्याची क्षमता असलेल्या नवकल्पनांना मोठं व्यासपीठ मिळवून दिलं आहे. या सोहळ्यादरम्यान कृत्रिम बुद्धिमत्ता तंत्रज्ञान क्षेत्राची वाटचाल आणि परिणांविषयी विविध व्याख्यानं आणि चर्चासत्र होणार आहेत.

या सोहळ्यात सहभागी झालेल्या मोजक्या भारतीय पथकांमध्ये, मुद्रा योजनेचा लाभ घेऊन काम करत असलेल्या अलीरिजा या पथकाचा समावेश आहे. त्यांनी मुद्रा योजनेतून मिळालेल्या आर्थिक सहकार्याच्या आधारे कृत्रिम बुद्धिमत्ता तंत्रज्ञानावर आधारीत रिसा या रोबोटची निर्मिती केली आहे.

<><><><><>

आगामी आशियाई क्रीडा स्पर्धेसाठी भारताच्या तयारीचा आढावा, केंद्रीय क्रीडा मंत्री अनुराग सिंग ठाकूर यांनी, आज नवी दिल्ली इथं झालेल्या शंभराव्या मिशन ऑलिम्पिक सेलच्या बैठकीत घेतला. दिल्लीच्या डॉक्टर करणी सिंग शूटिंग रेंजमध्ये होणाऱ्या दोन दिवसीय मिशन ऑलिम्पिक सेल बैठकीचा एक भाग म्हणून ही आढावा बैठक झाली.

<><><><><>

प्रसार भारतीच्या वतीनं आकाशवाणी मुंबई केंद्राच्या प्रादेशिक वृत्त विभागाअंतर्गत मुंबई, रत्नागिरी, परभणी, नांदेड, लातूर, बीड आणि सांगली या जिल्ह्यांसाठी कंत्राटी तत्वावर अर्धवेळ वार्ताहर नियुक्तीसाठी अर्ज मागवले आहेत. २४ ते ४५ वयोगटातले पात्र उमेदवार यासाठी आपले अर्ज सादर करू शकतील. यासाठीची पात्रता, अर्जाचा नमुना तसंच इतर माहिती प्रसार भारती डॉट जीओव्ही

डॉट इन स्लॅश पी बी व्हॅकेन्सिंज या दुव्यावर उपलब्ध आहे. इच्छुकांना एअर न्यूज पॅनल ट्वेंटी ट्वेंटी टू ॲट जीमेल डॉट कॉम या ईमेल आयडीवर आपले अर्ज पाठवता येतील.

<><><><><>

नैऋत्य मोसमी पाऊस दक्षिण अऱबी समुद्राच्या उर्वरित भागात पुढं सरकला असून, संपूर्ण लक्षद्वीप, तसंच केरळ आणि दक्षिण तामिळनाडूच्या बहुतांश भागात पोचला आहे. सामान्यतः मान्सून केरळमधे १ जूनला पोचतो मात्र यावेळी तो आठवडाभर उशिरानं, आज पोचला असल्याचं हवामान विभागाच्या प्रसिद्धी पत्रकात म्हटलं आहे.

गेल्या चोवीस तासात, केरळमधे बहुतांश भागात पाऊस पडला. येत्या दोन दिवसात मान्सून पुढं सरकत, केरळचा उर्वरित भाग, तामिळनाडू आणि कर्नाटकाच्या काही भागात तसंच नैऋत्येकडच्या आणखी काही भागात पोचेल. त्याचवेळी तो बंगालच्या उपसागराच्या मध्य आणि ईशान्य भागात तसंच ईशान्येकडच्या राज्यांच्या काही भागात पोचेल, असा अंदाज आहे.

//<><><><><>//